

Medzinárodné sústavy chránených území

EMERALD

Sústava smaragdových území osobitého záujmu ochrany prírody. Budovanie sústavy iniciovala Rada Európy na uplatnenie Bernského dohovoru. Cieľom je **ochrana voľne žijúcich organizmov a ich prírodných biotopov** a najmä tých, ktorých ochrana si vyžaduje spoluprácu niekoľkých štátov.

- Tvorba sústavy EMERALD sa začala v roku **1999**;
- Na Slovensku od roku **1999, 2000**;
- Pilotný projekt koordinovalo Centrum ochrany prírody a krajiny SAŽP;

Výstupom boli dáta pre tvorbu siete vychádzajúce z existujúcich databáz ohrozených organizmov a biotopov a následne bola spracovaná národná databáza území osobitého významu ochrany prírody;

Slovenská databáza EMERALD

- 20 území (220 000 ha)

*NP: Muránska planina, Malá Fatra, Slovenský raj,
Slovenský kras;*

CHKO: Dunajské luhy, Poľana;

*PR a NPR: Zoborská lesostep, Abrod, Tlstá, Padva, Veľká Skalná,
Devínska Kobyla, Belianse lúky, Burda;*

*Mokrade: NPR Parížske močiare, NPR Šúr, Turiec, Niva Moravy,
Klinské rašelinisko;*

- 58 typov biotopov
- 265 ohrozených druhov organizmov
- 972 druhov organizmov vzácných, zriedkavých alebo inak významných z hľadiska národnej ochrany prírody

Územia sústavy EMERALD sa prekrývajú s existujúcimi územiami ochrany prírody

NATURA 2000

Sústava území európskeho významu. Prostredníctvom NATURY 2000 sú chránené najvzácnejšie druhy živočíchov, rastlín a vybraných biotopov, ktoré sa vyskytujú na území Európskej únie.

Členské štáty EÚ sú povinné vybrať najhodnotnejšie územia s výskytom vybraných rastlín a živočíchov a biotopov a zaistiť ich zákonnú ochranu.

Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území:

Osobitne chránené územia vyhlásené na základe smernice Rady 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch)

Osobitne chránené územia vyhlásené na základe smernice Rady 92/43/EHS o ochrane biotopov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch)

NATURA 2000

Cieľom vytvárania sústavy NATURA 2000 je:

1. Zachovania biologickej diverzity;
2. Územná ochrana ohrozených druhov a biotopov v štátoch EÚ;
3. Zachovanie a zlepšenie stavu biotopov a druhov;
4. Zosúladienie záujmov OP s doterajším spôsobom hospodárenia;
5. Začlenenie cenných prírodných lokalít do európskeho prírodného dedičstva.

NATURA 2000 na Slovensku

Vypracovanie národného zoznamu navrhovaných území NATURA 2000 sa stalo pre Slovensko záväzkom voči Európskej únii v oblasti ochrany prírody.

Mapovanie začalo v roku 2001. Podklady pripravila ŠOP SR so SAV, SOVS, Daphne, Lesoprojekt, a i. Bol vytvorený informačný systém taxónov a biotopov Slovenska (ISTB).

Podľa smernice o vtákoch musia byť pre vybrané druhy vyhlasované chránené vtáčie územia. Povinnosť vypracovať zoznam malo MŽP SR.

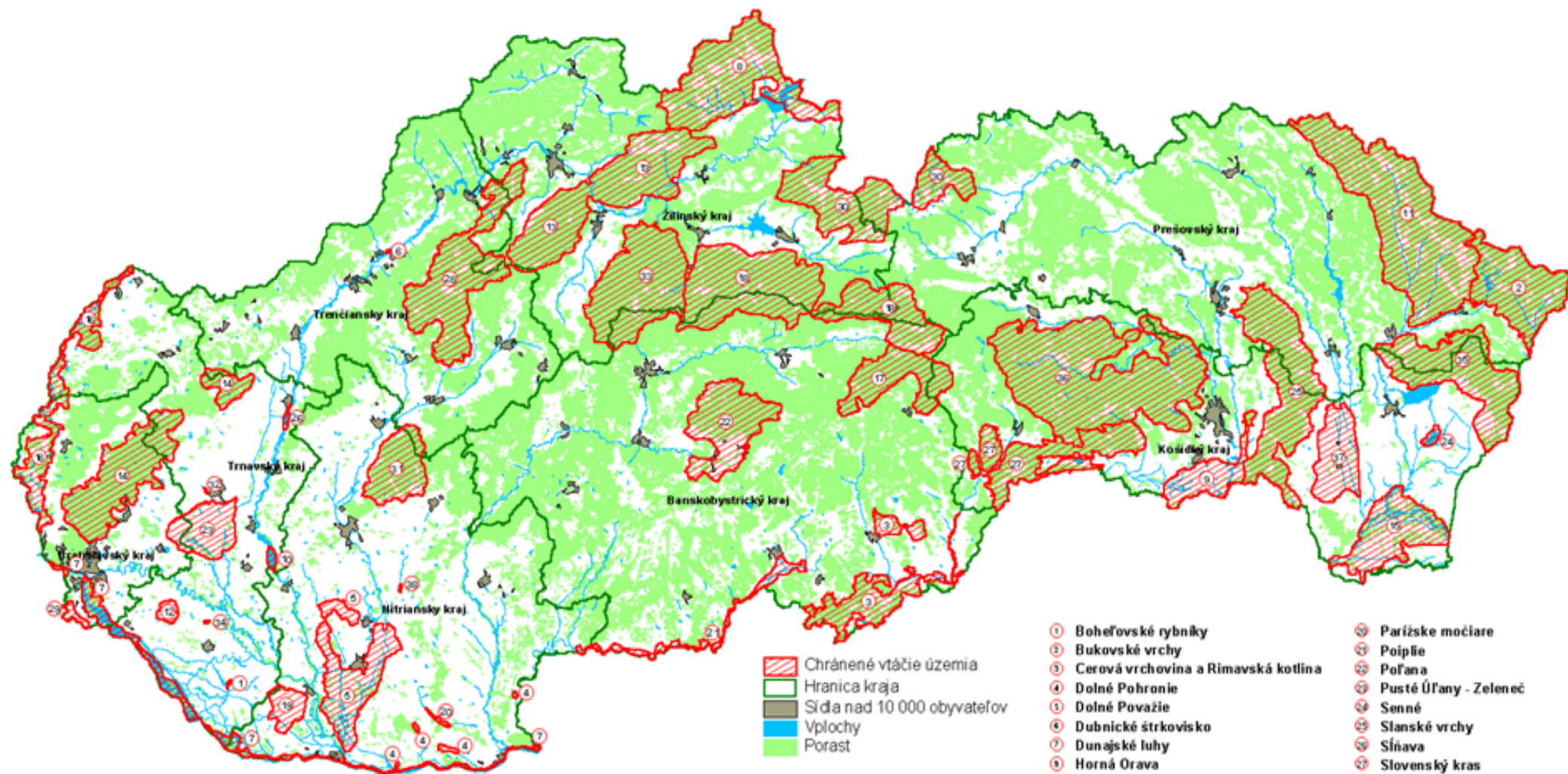
Vláda schválila 38 navrhovaných CHVÚ. 7 zamietla. Územia boli vyčlenené pre 81 druhov vtákov.

NATURA 2000 na Slovensku

Podľa smernice o biotopoch je potrebné vyhlásiť územia európskeho významu. Navrhnutých bolo 382 ÚEV – 11, 72% rozlohy SR.

NATURA 2000 je sústavou nie sieťou chránených území.

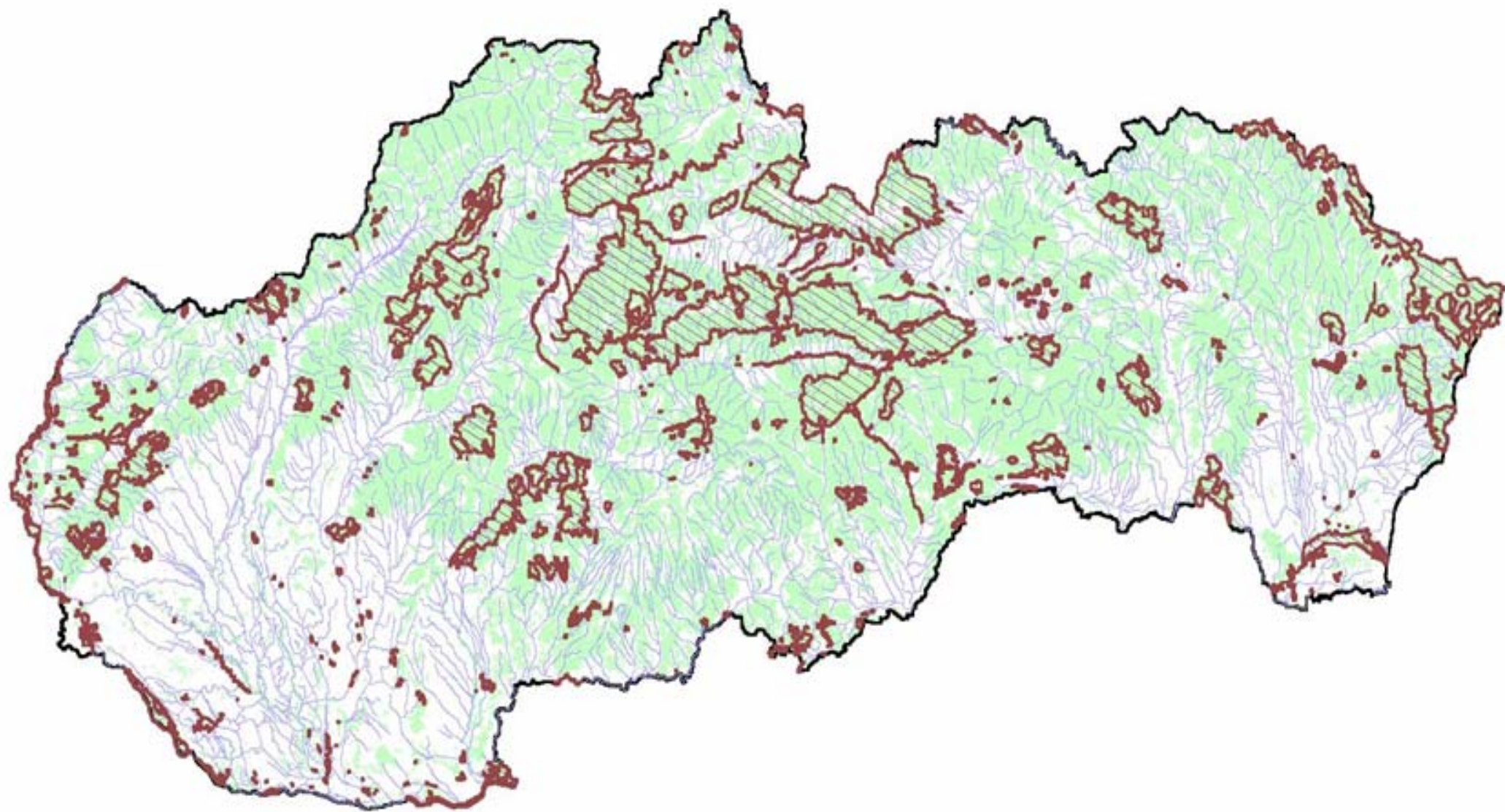
Chránené vtáčie územia

- Chránené vtáčie územia
- Hranica kraja
- Sídla nad 10 000 obyvateľov
- Vplochy
- Porast

10 0 10 20 30 40 50 60 70 Kilometers

1 Boheňovské rybníky	28 Parížske močiare
2 Bukovské vrchy	29 Poľprie
3 Cerová vrchovina a Rimavská kotlina	30 Poľana
4 Dolné Pohronie	31 Pusté Úľany - Zeleneč
5 Dolné Považie	32 Senné
6 Dubnické štrkovisko	33 Slanské vrchy
7 Dunajské luhy	34 Sĺňava
8 Horná Orava	35 Slovenský kras
9 Košická kotlina	36 Strážovské vrchy
10 Kráľová	37 Sysľovské polia
11 Laborecká vrchovina	38 Tatry
12 Lehnice	39 Trábeč
13 Malá Fatra	40 Trnavské rybníky
14 Malé Karpaty	41 Veľká Fatra
15 Medzibodrožie	42 Veľkobláhovské rybníky
16 Morava	43 Vihorlat
17 Muránska planina a Stolické vrchy	44 Volovské vrchy
18 Nízke Tatry	45 Východoslovenská rovina
19 Ostrovné lúky	46 Žitavský luh

NATURA 2000 na Slovensku

- xerothermné kroviny,
- subpanónske travinno-bylinné porasty
- penovcové prameniská
- lipovo-javorové sutinové lesy
- dubovo-hrabové panónske lesy
- teplomilné submediteránne dubové lesy
- lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy